

SAKSBEHANDLER
Berit Rønsen

VÅR REF.
11/00705-5

ARK. B - Bygninger
139 Lunner kom. - Op

DERES REF.

INNVALGSTELEFON

DERES DATO

VÅR DATO
28.06.2018

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Se mottakerliste

Villa Solheim - 102/5 og 101/51 i Lunner kommune - Vedtak om fredning

Vi viser til tidligere utsendt fredningsforslag for Solheim datert 4. mai 2018 som har vært på høring hos berørte parter og instanser. På grunnlag av dette fattet Riksantikvaren følgende vedtak:

VEDTAK:

Med hjemmel i lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 § 15 og § 19 jf. § 22, freder Riksantikvaren Solheim, gnr./bnr. 102/5, samt deler av 101/51 (søndre del av hagemuren), i Lunner kommune.

Omfanget av fredningen

Fredningen etter § 15 omfatter følgende objekter:

- Hovedbygning, bygningsnummer 157363190 (AskeladdenID 118208-1)
- Stall, bygningsnummer 157363220 (AskeladdenID 118208-2)
- Stabbur, bygningsnummer 157363174 (AskeladdenID 118208-3)
- Peisestue, bygningsnummer 157363271 (AskeladdenID 118208-5)
- Granittmur, markert på kart (AskeladdenID 118208-4)
- Hageanlegg (AskeladdenID 118208-7)

Fredningen omfatter bygningenes eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning og rominndeling, materialbruk, overflatebehandling og detaljer som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp, detaljer som skilt og dekor (stukkatur) og fast inventar. Til fast inventar regnes blant annet innredning i anretningskjøkken, kjøkkenhette, kakkelovn og servant i toalettrom i hovedbygningen, og klokke med urverk i stallen.

Fredningen omfatter også større løst inventar og demonterte bygningsdeler og hageelementer spesifisert i vedlagte liste.

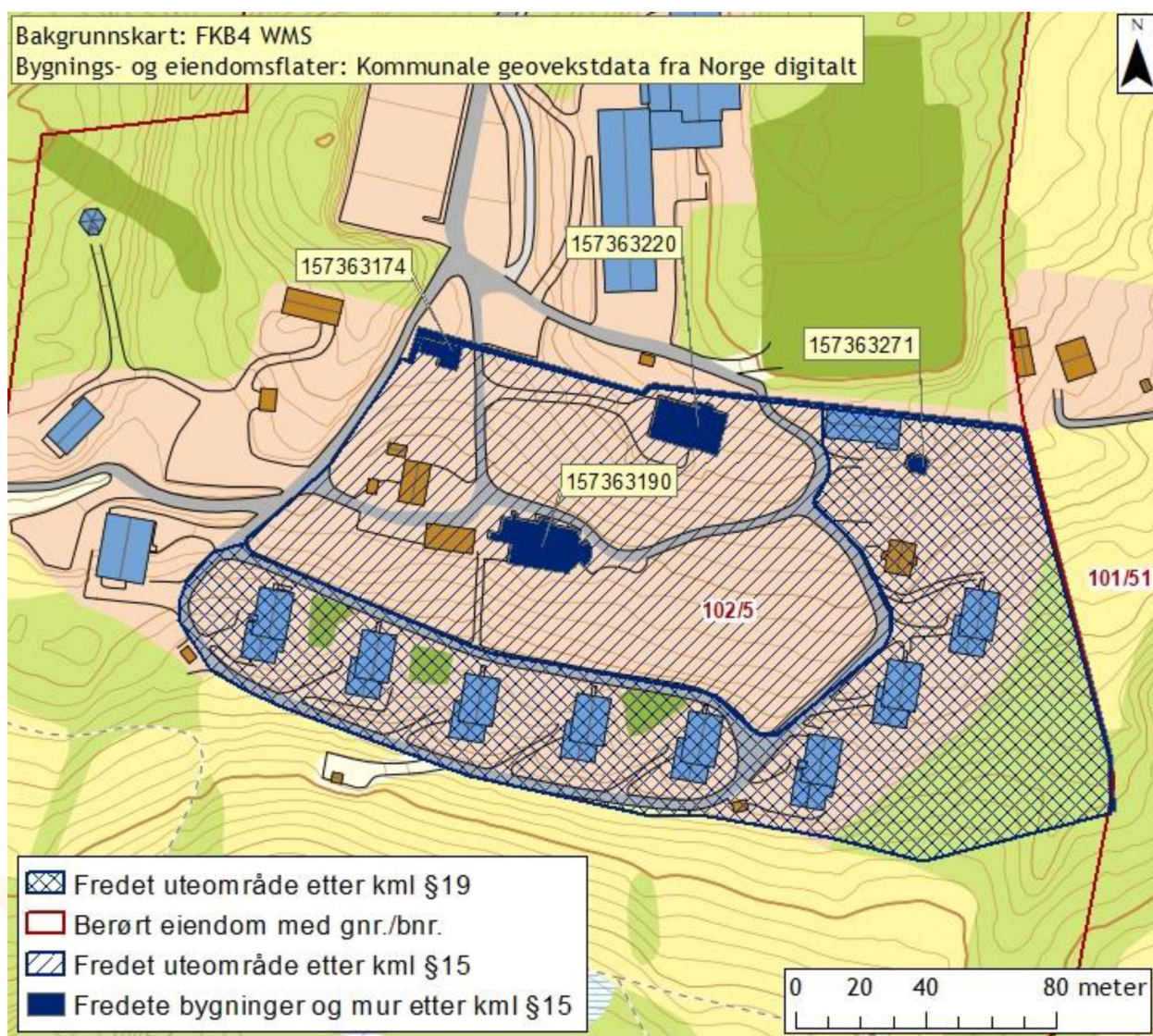
Fredningen etter § 15 omfatter hageanlegg avmerket på kartet nedenfor og inkluderer gårdsplass, stier og grøntareal med vegetasjon, terrengformasjon, konstruksjoner, strukturer og elementer. I hageanlegget omfattes også synlige og ikke synlige aktivitetsspor som kulturlag, konstruksjoner og ruiner.

De tre senere oppførte bygningene (vaktmesterbygg med to skjul) like vest for hovedbygningen er ikke fredet, men de er oppført i området fredet etter kulturminneloven § 15. Den midlertidige kontorbrakken er heller ikke omfattet av fredningen.

Fredningen etter § 19 omfatter:

- Område (AskeladdenID 118208-8)

Fredningen etter § 19 omfatter området avmerket på kartet nedenfor.

Formålet med fredningen

Formålet med fredningen er å bevare Solheim som et arkitektonisk og kulturhistorisk viktig eksempel på et landstedsanlegg oppført tidlig på 1900-tallet i jugendstil inspirert av engelske forbilder.

Fredningen skal sikre enkeltbygningene, bygningenes innbyrdes sammenheng samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.

Fredningen av bygningenes eksteriør skal sikre bygningenes arkitektur. Både hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen, så som fasadeløsning, opprinnelige/eldre vinduer og dører, materialbruk og overflater, skal opprettholdes.

Formålet er videre å bevare rominndeling, bygningsdeler og overflater i de deler av interiøret som er kulturhistorisk interessant. Fast og spesifisert større løst inventar skal bevares som en integrert del av interiøret.

Fredningen av hageanlegget skal sikre anlegget som et viktig eksempel på en landskapsbilde utformet etter engelske forbilder tidlig på 1900-tallet.

Formålet med fredningen av området rundt bygningene og hageanlegget er å sikre virkningen av Villa Solheim i miljøet gjennom å opprettholde det omkringliggende områdets karakter slik det fremstår med lite dominerende, ensartet, lav bebyggelse og grønne flater.

Fredningsbestemmelser

Fredningsbestemmelsene er utformet i samsvar med fredningens formål og gjelder i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredete kulturminner fra nyere tid.

Kulturminne fredet etter kulturminneloven § 15

1. Det er ikke tillatt å rive, skade eller flytte bygningene eller deler av disse.
2. Det er ikke tillatt å bygge om bygningenes eksteriør eller interiør. Unntatt fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 5.
3. Det er ikke tillatt å skifte ut bygningselementer eller materialer, forandre overflater eller utføre annet arbeid ut over vanlig vedlikehold på bygningenes eksteriør, interiør eller konstruksjon. Unntatt fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 5.
4. Alt vedlikehold og all istandsetting skal skje med materialer og metoder som er i tråd med bygningens egenart og på en måte som ikke reduserer de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene.
5. Tilbakeføringer til opprinnelig eller tidligere utseende og/eller konstruksjoner kan tillates i særlige tilfeller under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på et sikkert, dokumentert grunnlag og etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten.
6. Større løst inventar og demonterte bygningsdeler og hageelementer som inngår i fredningen, jf. vedlagte spesifikasjon, må ikke skades eller fjernes fra bygningene. Unntatt fra dette er flytting i forbindelse med magasinerings og konservering i regi av Randsfjordmuseene som er tillatt uten særskilt tillatelse (dispensasjon). Det må likevel gis melding til forvaltningsmyndigheten ved eventuell flytting av fredete gjenstander.
7. Fredningen er ikke til hinder for bruk av møblement. Istandsetting av fredet løst og fast inventar skal skje i samråd med forvaltningsmyndigheten, etter dispensasjon fra fredningen, og etter samme prinsipp som for istandsetting av en fredet bygning.

8. Utover ordinær skjøtsel er det ikke tillatt å gjøre endringer i hageanlegget som vil kunne endre anleggets karakter i vesentlig grad. Det er ikke tillatt å fjerne trær, busker eller opprinnelige installasjoner. Når det blir nødvendig å fornye trær, busker eller stauder, skal samme type benyttes og plantes på samme sted. Trær som må felles på grunn av sykdom, skade eller alder, skal erstattes med så store trær som mulig. Unntatt fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 5.
9. Ved en eventuell riving av vaktmesterbygget og de to skjulene like vest for hovedbygningen kan det være mulig å oppføre bygninger med samme volum, høyde og fotavtrykk som de eksisterende. En eventuell oppføring av nye bygninger kan tillates etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten.

Område fredet etter kulturminneloven § 19

10. Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendringer som kan forandre områdets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Dette gjelder alle former for bebyggelse, anlegg og utvidelse av vei eller parkeringsplass, oppsetting av gjerder, skilt, endring av beplantning eller belegg, planering, utfylling og andre landskapsinngrep.

Grøntanlegg og område fredet etter kulturminneloven §§ 15 og 19

11. Det kan utarbeides en forvaltningsplan/skjøtelsplan for området. Planen skal godkjennes av kulturminnemyndigheten. Forvaltningsplanen skal inneholde retningslinjer for bruk, vedlikehold og eventuell tilbakeføring. Planen må rulleres.

Følger av fredningen

Lovhenvisning

Når det gjelder behandlingen av fredete kulturminner og områder, vises det til kulturminneloven §§ 15a, 16, 17 og 18 og 19 og 21, samt ovennevnte fredningsbestemmelser.

Arbeider som krever tillatelse etter plan- og bygningsloven, må i tillegg forelegges kommunale myndigheter. Det gjøres oppmerksom på at tillatelser etter kulturminneloven må foreligge før arbeider i tråd med plan- og bygningsloven kan settes i verk.

Vedlikehold

Det er eier som har ansvar for det løpende vedlikeholdet av fredete bygninger og anlegg. Det grunnleggende prinsippet for vedlikehold av fredete bygninger er å bevare mest mulig av de opprinnelige eller eldre bygningselementene og detaljer som

kledning, vinduer, dører, listverk, gerikter og overflatebehandling. Vedlikehold av fredete bygninger og anlegg skal så langt som mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk og for øvrig i samsvar med fredningsbestemmelsene.

For mer informasjon om vedlikehold og forvaltning av fredete bygninger og anlegg, vises til Riksantikvarens informasjonsblader.

Dispensasjon

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse/dispensasjon til å sette i gang alle typer tiltak som går ut over vanlig vedlikehold, jf. kulturminneloven §§ 15a og § 19 tredje ledd. Søknad om tillatelse skal sendes fylkeskommunen som avgjør om tiltaket kan iverksettes, evt. på visse vilkår. Oppstår det tvil om hva som anses som vanlig vedlikehold, skal fylkeskommunen likeledes kontaktes.

Økonomiske tilskudd til vedlikehold og istandsettingsarbeider

Private eiere eller brukere kan søke fylkeskommunen om tilskudd til vedlikehold og istandsettingsarbeider. Private eiere eller brukere har krav på helt eller delvis vederlag til fordyrende arbeid på det fredete kulturminnet som følger av vilkår for dispensasjonen, og til spesielt tyngende vedlikeholdsansvar. Mer informasjon om tilskudd finnes i dispensasjonsrundskrivet.

Det gis normalt ikke tilskudd til fredete byggverk og anlegg som eies av museer eller det offentlige.

Kort karakteristikk av kulturminnet

Solheim ble oppført som landsted på en eiendom fradelt Vestre Skøien i 1898.

Anlegget, som i dag består av hovedbygning, stall, stabbur og peisestue, ble oppført mellom 1903 og ca. 1914. Bygningene i anlegget er på hver sin måte representanter for arkitekturtrenden tidlig på 1900-tallet hvor jugendstilen var på mote. På Solheim viser bygningsmiljøet og hagen en blanding av impulser fra utland og innland.

Bygningene ligger i sørhelling med utsikt over jordbrukslandskapet. De er omkranset av et organisk utformet hageanlegg, anlagt som en engelsk landskapshage med slyngende stier, sitteplasser og et mangfold av busker og trær, typisk for tiden. En solid granittmur rammer anlegget inn mot nord og øst.

For nærmere beskrivelse av kulturminnet vises det til vedlagt dokumentasjon.

Vurdering av kulturminnet. Begrunnelse for fredningsvedtaket.

Hovedbygningen på Solheim har mange karakteristiske trekk fra jugendstilen, og er et godt bevart eksempel på de mange villaene som ble bygget i denne arkitekturstilen tidlig på 1900-tallet. Den noe uvanlige geografiske plasseringen bidrar i tillegg til å gi denne særskilte bygningen en ytterligere kulturminneverdi og sjeldenhetsverdi. Tilsvarende villaer er gjerne oppført i byer og tettbygde strøk, ikke i et jordbrukslandskap slik som i Lunner. De øvrige bygningene i anlegget er heller ikke

typiske landbruksbygninger i stil og utforming. Bygningene er de eneste av sitt slag i Oppland, og er også sjeldne i nasjonal sammenheng.

Byggherren for anlegget, Anton A. Skøien, hadde over lengre tid hatt tilhold på kontinentet, særlig i England. Bygningene gjenspeiler personlige forhold gjennom stilimpulser fra utlandet. Uthusbygningene representerer den nasjonale norske stilen som også var populær i tiden, like etter unionsoppløsningen. Jugendstilen blir dermed satt inn i en norsk kontekst, og det engelske og norske danner et helhetlig miljø.

Den arkitektoniske kulturminneverdien på Solheim er høy. Bygningene er tegnet av arkitekt Thorvald Astrup, som var blant de mest benyttede arkitekter de første tiårene av 1900-tallet. I 1900-01 var han på studiereise med statens kunstnerstipend til Frankrike og England, og arbeidet en tid hos arkitekt Carol i London. Astrup har tegnet flere kraftstasjoner og ble i første halvdel av 1900-tallet Hydros mest benyttede arkitekt. Såheim kraftstasjon (Rjukan II) fra 1912, som han tegnet sammen med arkitekt Olaf Nordhagen, er et av de mest praktfulle og monumentale industrianlegg i Norge. På flere av industristedene planla Astrup også boligområder og bolighus for de ansatte. Solheim er et av Astrups tidligste boligprosjekter, og anlegget må ha fått anerkjennelse gjennom Høstutstillingen.

Eksteriøret og vesentlige deler av interiøret på Solheim er godt bevart og har høy grad av autenticitet. Den gamle engelskinspirerte landskapshagen er godt bevart og har også potensiale for tilbakeføring. Hageanlegget og bygningene utgjør til sammen en helhet som styrker formidlingspotensialet. Sammenhengen mellom hage og bygninger er viktig å ta vare på.

Tilstand og økonomiske konsekvenser av fredning

Tilstandsregistrering er utført av Oppland fylkeskommune 26.5.2017. Registreringen ligger i sin helhet i Askeladden. Randsfjordmuseet har dokumentert peisestuen i en rapport. Tilstanden ligger i Askeladden.

Hageanlegget er registrert av Inger Gjølby og Feste Kapp AS ved Ingunn A. Lønstad 22.6.2017. Rapporten ligger vedlagt.

Vurdering av tilstand og økonomi

Det er fire bygninger som er omfattet av fredningen. Bygningene har hovedsakelig ordinære eller moderate tiltaksbehov.

Stabburet og hovedbygningen er vurdert til å ha ordinært tiltaksbehov, TG 1. Hovedbygningen har gjennomgått omfattende istandsettingsarbeid utvendig og innvendig i den senere tid. Stallen og peisestuen har behov for moderate tiltak, TG2, hovedsakelig knyttet til avvik ved deler av konstruksjonen i bygningene. Hagemuren har moderat tiltaksbehov, TG 2.

I hagen er en del trær og busker trolig opprinnelige, mens elementer som slyngende grusganger, staudebed, hekker, syrinlysthus m.m. er borte. Enkelte stående trær og busker er skadet eller døde.

Ut i fra gjeldende Norsk Standard EN - NS 16096 vil dette si at anlegget som helhet har TG 2, vesentlige avvik/skader.

Riksantikvarens vurdering: Ut i fra en samlet vurdering regner ikke Riksantikvaren med at det vil innebære vesentlige økonomiske merkostnader for staten å gjennomføre fredning av Solheim.

Riksantikvarens myndighet

Det følger av kulturminneloven § 15 jf. § 22 at departementet kan frede byggverk og anlegg, eller deler av dem, av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi. Det følger videre av § 19 at departementet kan frede et område rundt et fredet kulturminne så langt det er nødvendig for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet eller for å beskytte vitenskapelige interesser som knytter seg til det. Myndighet til å fatte vedtak om fredning er delegert fra Klima- og miljødepartementet til Riksantikvaren jf. forskrift om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven av 9. februar 1979 § 12 nr.1.

Lokalisering og eiendomsforhold. Reguleringsmessig status

Solheim ligger ved Skøien-gårdene i jordbrukslandskapet på Hadeland, sørvest for Lunner sentrum og nordvest for Roa i Lunner kommune, Oppland fylke.

Eiendommen eies av Lunner kommune og brukes av Lunner barneskole (kommunal skole).

Området er avsatt til «Tjenesteyting – nåværende» under Bebyggelse og anlegg (PBL2008 §11-7 NR.1) i kommuneplanens arealdel 2013 - 2024, vedtatt 24.10.2013.

Forholdet til naturmangfoldloven

Når kulturminneforvaltningen fatter vedtak, skal det samtidig gjøres en vurdering av om dette har innvirkning på naturmangfoldet. Dette følger av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Lovens §§ 8-12 legges til grunn for vurderingen, jf. § 7.

Det er gjort søk i Artsdatabankens *Artskart* og Miljødirektoratets *Naturbase* for å fremskaffe nødvendig kunnskap for beslutningsgrunnlaget. Søket gjaldt sårbare og truede arter.

Innenfor det fredete området er det ingen registrerte sårbare eller truede arter. Skogen rundt Solheim er kalklindeskog. Kalklindeskog er en sjelden naturtype og huser usedvanlig store ansamlinger av truede sopparter. Skogen vokser på kalkrygger særlig i varme solhellinger.

Fylkeskommunen og Riksantikvaren finner at fredningen ikke vil påvirke naturmangfoldet i negativ retning.

Bakgrunn for fredningen

I 2005 ved første varsel om oppstart ble en mer begrenset fredningssak på eiendommen varslet i forbindelse med at kommunen overtok eiendommen og tok i bruk anlegget som lokaler for Lunner barneskole. Den gangen var den engelske hagen foreslått fredet etter kulturminneloven § 19. I 2011 ble det varslet oppstart av fredningssak på nytt på grunn av utvidelse av fredningen, som innebærer utvidelse av område foreslått fredet etter kulturminneloven § 15 til også å gjelde hageanlegget. Området foreslått fredet etter kulturminneloven § 19 er også utvidet.

Redegjørelse for saksgang og innkomne bemerkninger

Melding om oppstart av fredning ble, i samsvar med kulturminneloven § 22 nr.1 meddelt eieren og kommunen i brev av 13.9.2005 og senere på nytt 16.3.2011. Varselet ble kunngjort i avisene Oppland arbeiderblad og Avisa Hadeland. Til varselet 13.9.2005 kom det inn to merknader Disse er her kort gjengitt med fylkeskommunens kommentarer:

Merknader fra Lunner kommune 27.9.2005

Kommunen påpekte at det er viktig med god og effektiv dialog rundt tiltak i spesielt hovedhuset og stallen, om at bygningene må være i stand til å huse den nye sammenslåtte Lunner barneskole, at bygningene må være funksjonelle for skoledrift, at kommunen ønsker å ivareta stedet etter beste evne, og at bygdas befolkning bør få bruke anlegget til f.eks. kulturelle formål i hovedbygning og stall, men at det vil bli krevende å forholde seg til fredede objekter midt i et skoleanlegg i tillegg til at fredningsprosessen kan bli fordyrende for skoleprosjektet.

Fylkeskommunens behandling av merknadene:

Fylkeskommunen har vært i dialog med kommunen under vegs i oppgradering og istandsetting av bygningene på Solheim, og tiltak har blitt gjort for å gjøre bygningene mer tilpasset skolehverdagen. Fylkeskommunen ønsker fortsatt god dialog med kommunen for at de kulturhistoriske verdiene skal bli tatt vare på samtidig som at bygningene skal fungere til skolebruk.

Merknad fra Lunner Historielag 3.10.2005

Historielaget kommenterte at de ser det som meget positivt at det er tatt initiativ til fredning, og at det er meget viktig at både eksteriør og interiør bevares i bygningene.

Fylkeskommunens behandling av merknadene:

Fylkeskommunen kommenterer at det er positivt for kulturminnene at historielaget engasjerer seg for bevaring.

Fylkeskommunen utformet deretter fredningsforslag, og dette ble i samsvar med kulturminneloven § 22 nr. 2 sendt på høring til berørte parter 29.6.2017. Samtidig ble det kunngjort i avisene Oppland Arbeiderblad, Avisa Hadeland og Norsk lysingsblad at fredningsforslaget var lagt ut til offentlig ettersyn i Lunner kommune og Oppland fylkeskommune.

Det ble gitt frist til 1.9.2017 til å komme med uttalelser.

Det kom inn i alt 3 uttalelser til fredningsforslaget. Uttalelsene er her kort gjengitt med fylkeskommunens kommentarer:

Merknad fra bygningsvernrådgiver Lars Stålegård ved Randsfjordmuseene 13.7.2017
Merknaden påpeker mindre faktafeil i dokumentet.

Fylkeskommunens kommentarer:
Merknaden er tatt til etterretning. Faktafeil er rettet opp.

Merknad fra Hilde Waaler 23.8.2017

Merknaden påpeker at murens nedre del står på deres eiendom gnr 101 bnr 51, men at denne i liten grad berører deres eiendom. De anmerker at vegen som går på deres mark langs muren til Solheim, er en gammel krøtterveg som gården bruker for å frakte krøtter og buskap fra ett utmarksområde til et annet, og forventer at fredningsforslaget ikke får konsekvenser for denne aktiviteten langs muren på deres eiendom gnr 101 bnr 5.

Videre ble det gitt innspill til historikk ved Solheim, og oversendt et fotografi som viser Solheim etter at stallbygningen var oppført, men før hovedhuset stod ferdig.

Fylkeskommunens kommentarer:
Fylkeskommunen har tatt merknaden til etterretning. Da dette er en fortsettelse av en etablert aktivitet vurderes det at fredningen ikke vil være til hinder for denne etablerte praksisen. Dersom praksis endres vesentlig må fylkeskommunen som kulturminnemyndighet varsles, slik at man kan finne en omforent løsning. For øvrig tar man innspillet gitt til historikk ved Solheim til etterretning.

Merknad fra Lunner barneskole ved rektor og FAU 1.9.2017

Samme innspill ble også oversendt fylkeskommunen 29.6.2017 og besvart i brev av 21.7.2017.

I merknaden fremgår det at det forventes at det i den videre prosessen tas hensyn til at Solheim er en barneskole, og at dette ikke fremgår tydelig nok i fredningsforslaget. Videre påpeker innspillet at det ved skolen er behov for tiltak som gjør at utearealene til skolen blir opparbeidet og bedre tilpasset dagens bruk. Innspillet påpeker at det er viktig med vern gjennom bruk, og at skolen trenger aktive brukere. Skolens brukere mener med bakgrunn i dette at dette best kan skje gjennom å tilrettelegge for dagens behov i fredningsforslaget. Skolen uttrykker videre bekymring for at fredningen skal virke som et hinder for aktiviteter som hører til på en skole, og ønsker derfor at fredningsvedtaket i så stor grad som mulig tilrettelegger for vern gjennom bruk, der reversible tiltak og gode vedlikeholdsplaner er grunnlaget. Merknaden inneholder et kart med plassering av ønskede apparater og utekjøkken. Innspillet oppsummeres med at det ønskes en diskusjon rundt tilretteleggingen, og hvordan man skal gå frem for å finne løsninger på dette.

Fylkeskommunens kommentar:

Oppland fylkeskommune ser det som viktig at man sikrer vernehensynene og fredningsformålet samtidig som det tilrettelegges for bruk. Dette fordrer god dialog om tiltak og endringer, slik at det ikke gjennomføres tiltak som er til forringelse for formålet med fredningen, og det er positivt at eier og bruker tar initiativ til dialog for en prosess for opparbeidelsen av hageanlegget som skal fungere som skolens uteområde.

Å innarbeide ønskede tiltak fra skolen for utearealene i fredningsvedtaket vil ikke være i samsvar med formålet med fredningen. Fylkeskommunen har ikke anledning til å gi forhåndsdispensasjoner gjennom fredningsvedtaket, men innspillet vil kunne bli behandlet som en dispensasjon fra fredningen etter kulturminnelovens § 15a etter at fredningsvedtaket er fattet. En del av tiltakene som foreslås vil nok også være uheldige å innarbeide i fredningsvedtaket med tanke på at forvaltningen av disse kan bli krevende etter at vedtaket er fattet. Dette fordi skolens uteområde er del av en dynamisk utvikling med tanke på bruk og aktiviteter. Fylkeskommunen anbefaler derfor at dette er tiltak som behandles parallelt i et eget samarbeid med skolen, eier og fylkeskommunen.

Fylkeskommunen ønsker dialog med skolen som bruker og eiendomsavdelingen i Lunner kommune for å komme frem løsninger som er til det beste for både skolen og fredningen. I en slik dialog kan man i fellesskap se på utforming og plassering av lekeapparater og lignende. Ut fra den dialogen som har vært med skolen og det innspillet som er gitt, vurderer Oppland fylkeskommune at en del av de konkrete elementene nok vil kunne plasseres, men at planene må konkretiseres mer.

På generelt grunnlag vil en derfor anbefale kommunen ved eiendomsavdelingen om å engasjere en landskapsarkitekt med kompetanse på historiske anlegg og uteområder for skoler. Ved å engasjere en landskapsarkitekt vil man kunne sikre de verneverdiene som fredningen skal ivareta, samtidig som en legger til rette for moderne bruk ved at man finner de skånsomme og godt tilpassede løsningene og plasseringene som imøtekommer disse to interessene. En landskapsarkitekt vil kunne bidra med konkrete forslag til løsninger som en vil kunne legge som grunnlag for en videre dialog.

I avslutningen på innspillet fremgår det at skolen ønsker en diskusjon om prinsipper en skal legge til grunn for den videre planleggingen av uteområdet. Fylkeskommunen vurderer det som positivt at kommunen ved skolen som bruker engasjerer seg og ønsker å tilrettelegge for bruk av anlegget samtidig som man ivaretar fredningen.

Oppland fylkeskommune vil behandle innspillet fra Lunner barneskole parallelt med fredningssaken. Fylkeskommunen ved fylkeskonservator og saksbehandler har derfor avholdt et møte med skolen representert ved rektor, assisterende rektor og lærer som jobber med uteområdet samt representant fra eiendomsavdelingen. I møtet ble gangen i fredningssaken, innspillet fra skolen, og fylkeskommunens planlagte behandling av dette gjennomgått. I fellesskap så en da på det videre arbeidet og fremdriften for arbeidet med hageanlegget som skolegård. Møtet ble da også et møte for oppstart av

det videre arbeidet med uteområdene, slik at en herfra i samarbeid kan legge opp til at dispensasjonsbehandlingen/behandlingen av tiltakene går parallelt med fredningssaken og at grunnlaget er lagt også for behandling av tiltakene i etterkant av vedtaket. Et vedtak vil da kunne gjennomføres forholdsvis raskt, samtidig som en opprettholder fremdrift som ønsket fra skolens side uten at dette er til hinder for/hindres av fredningssaken/-vedtaket.

I henhold til kulturminneloven § 22 nr. 3 skal forslag om fredning legges frem for kommunestyret før vedtak om fredning fattes. Fredningsforslaget og innkomne uttalelser ble oversendt kommunen i brev av 27.10.2017. Kommunestyret behandlet saken i møte 14.12.2017 som sak PS 163/17. Kommunestyrets vedtak:

Lunner kommune slutter seg til Oppland fylkeskommunes forslag om fredning og har ingen merknader til forslaget om fredning av Solheim, gnr 102 bnr 5 og deler av gnr 101 bnr 51, i Lunner kommune.

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Fredningsforslaget, høringsuttalelsene og kommunestyrets behandling ble oversendt fylkesutvalget i Oppland fylkeskommune til orientering i møte 20.2.2018, referatsak 1/18. Fylkesutvalget hadde ingenting å bemerke til fredningsforslaget.

Riksantikvarens bemerkninger til høringsuttalelsene

Riksantikvaren slutter seg til fylkeskommunens vurderinger til de gjengitte høringsuttalelsene.

Fredningen av Solheim ble igangsatt i 2005 og har således pågått over lang tid. Underveis i prosessen har det vært avholdt møter og befaringer hvor både Lunner kommune som eier, Lunner barneskole som bruker, Oppland fylkeskommune og Riksantikvaren har vært representert. I tillegg har instanser som Randsfjordmuseet og landskapsarkitektene i Feste Kapp AS vært involvert. Riksantikvaren er glad for at man har kommet til en løsning i fredningssaken som alle kan enes om.

Gjennom god dialog mellom parter og relevante instanser er det nå lagt et godt grunnlag for videre samarbeid om vern og utvikling av dette flotte og viktige kulturminnet. Dette er det beste utgangspunktet for å lykkes med en fredning.

Opplysning om klageadgang og tinglysing

Riksantikvarens vedtak om fredning kan påklages til Klima- og miljødepartementet, jf. forvaltningsloven § 28. Eventuell klage stiles til Klima- og miljødepartementet, men sendes Riksantikvaren innen seks uker fra fredningsvedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven § 29. Klagefristen er utvidet fra tre til seks uker grunnet avvikling fellesferie.

Fredningsvedtaket vil bli tinglyst av Riksantikvaren i samsvar med kulturminneloven § 22 nr. 5

Vennlig hilsen

Marit Huuse (e.f.)
fungerende riksantikvar

Hanna Kosonen Geiran
avdelingsdirektør

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg:

- Liste over større løst inventar og demonterte bygningsdeler og hageelementer (unntatt offentlighet)
- Fredningsdokumentasjon del 1
- Fredningsdokumentasjon del 2 (unntatt offentlighet)
- Registrering av hageanlegg 22.6.2017
- Tilstandsrapport (unntatt offentlighet)
- Informasjonsarket *Gamle hager – Undersøkelse og restaurering*
- Informasjonsarket *Å eie et fredet hus*
- Rundskriv om enklere og raskere dispensasjonsbehandling

Kopi til: Oppland fylkeskommune, Postboks 988, 2626 Lillehammer/ Lunner historielag, c/o Hugo HallumSøndre Skøien veg 25, 2730 LUNNER/ Fortidsminneforeningen - Oppland avdeling, c/o Kåre HosarGjørtlervegen 2A, 2618 LILLEHAMMER/ Randsfjordmuseene AS, Kongevegen 92, 2770 JAREN/ Lunner barneskole, Sandsvegen 1, 2740 ROA

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Inger Hilde Waaler		Lunnerlinna 105A	2730 LUNNER
Jørgen Waaler		Lunnerlinna 105A	2730 LUNNER
Lunner kommune		Sandsvegen 1	2740 ROA